

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

ISSUE
№29

1ST INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

**PROGRESSIVE
APPROACHES
IN SCIENCE
AND ENGINEERING**

JULY 23-25, 2025
COPENHAGEN, DENMARK

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

1st International Scientific and Practical Conference
**«Progressive Approaches in Science
and Engineering»**

Collection of Scientific Papers

July 23-25, 2025
Copenhagen, Denmark

UDC 001(08)

Progressive Approaches in Science and Engineering: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity. July 23-25, 2025. Copenhagen, Denmark. 209 p.

ISBN 979-8-89704-979-0 (series)
DOI 10.70286/ISU-23.07.2025

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The collection of scientific papers presents the materials of the participants of the 1st International Scientific and Practical Conference "Progressive Approaches in Science and Engineering" (July 23-25, 2025. Copenhagen, Denmark).

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

ISBN 979-8-89704-979-0 (series)

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

© Participants of the conference, 2025
© Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity", 2025
Official site: <https://isu-conference.com/>

CONTENT

SECTION: ACCOUNTING AND TAXATION

Лоскоріх Г.Л., Перчі О.Ф.

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ В
КОНТЕКСТІ ЗМІН ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ..... 10

SECTION: AGRICULTURAL SCIENCES

Зелінський Ю.А.

ВПЛИВ РЕСУРСОЕКОНОМНОГО ЖИВЛЕННЯ НА ПЛОЩУ
ЛИСТКОВОЇ ПОВЕРХНІ СОРТІВ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО..... 15

SECTION: ARCHITECTURE AND CONSTRUCTION

Назарук Т.Г.

БІОКЛІМАТИЧНІ СТРАТЕГІЇ У ПРОЕКТУВАННІ ПРОМИСЛОВИХ
БУДІВЕЛЬ..... 20

SECTION: ART HISTORY AND LITERATURE

AYSU RASULZADE, TELMAN

SCIENTIFIC-TECHNICAL PROGRESS AND HUMANITARIAN
THOUGHT ON THE THEME OF KARABAKH AND VICTORY IN THE
NAKHCHIVAN LITERARY ENVIRONMENT..... 24

Харченко В., Яланський А., Григор'єв С., Кохаль Н.

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ СТВОРЕННЯ
ЕСКІЗІВ КОМПОЗИЦІЇ У СУЧАСНІЙ МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ..... 27

SECTION: ECONOMY

Panasenko N.

MANAGEMENT OF THE AGRICULTURAL AND FOOD SPHERE OF
THE ECONOMY IN THE CONTEXT OF DIGITALISATION, TAKING
INTO ACCOUNT INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
CHALLENGES..... 30

Гоблик В.В.

РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО КЛАСТЕРУ У КАРПАТАХ ЯК
ЧИННИК ТРАНСКОРДОННОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ..... 33

Khanumyan G., Avetisyan G. THE FUNDAMENTAL ISSUE OF STRATEGIC GOAL-SETTING IN THE ECONOMIC COMPETITION PROTECTION POLICY OF THE REPUBLIC OF ARMENIA.....	35
--	----

Hlushko A. CRITICAL INFRASTRUCTURE ENTERPRISES AS THE FOUNDATION OF UKRAINE'S ECONOMIC SECURITY UNDER MARTIAL LAW.....	42
--	----

SECTION: FINANCE AND BANKING

Кульчицька Н.Є. МЕТОДОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ КРИТЕРІЇВ ЕФЕКТИВНОГО ФОРМУВАННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	46
---	----

SECTION: FOOD TECHNOLOGIES

Kuzmin D., Soldatova O., Kuzmin A., Niemirich O., Kuzmin O. INNOVATIVE TRANSFORMATION OF SCHOOL NUTRITION IN THE CONTEXT OF INCLUSION: OPPORTUNITIES OF ELECTRONIC SYSTEMS.....	49
---	----

SECTION: GEOGRAPHY AND NATURAL SCIENCE

Aliyeva L.Islam URBANIZATION AND URBAN GEOGRAPHY.....	55
---	----

SECTION: HISTORY

Kmin A. THE POWER OF WORDS: THE USE OF PSYCHOLOGICAL OPERATIONS AS A STRATEGIC TOOL IN THE IRAQ WAR.....	61
---	----

SECTION: INFORMATION TECHNOLOGY & CYBERSECURITY

Majidov Mobil Kamil oglu, Suleymanov Seymur Elman oglu APPLICATION AND IMPORTANCE OF MODERN INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN EDUCATION.....	63
---	----

Крісілов В.А., Новікова Т.О. ЗАСТОСУВАННЯ АНСАМБЛЕВИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ТОЧНОСТІ КЛАСИФІКАЦІЇ В УМОВАХ НЕЗБАЛАНСОВАНИХ ДАНИХ.....	69
--	----

Kasianchuk V. FEATURE FLAGS AS A MODERN APPROACH TO BUILDING ADAPTIVE SYSTEMS: AN ENGINEERING PERSPECTIVE.....	73
---	----

SECTION: JURISPRUDENCE

Панталієнко Т.П. ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ НЕТЕРПИМОСТІ ДО ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА В УКРАЇНІ.....	75
---	----

Мигрин Т. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПІДСТАВИ ДЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ ПЕРЕКЛАДАЧА НА ДОСУДОВОМУ ЕТАПІ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ.....	78
--	----

Савкін О.С. ІСТИНА У ЗМАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....	80
--	----

Волинець В.В. ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА: АКТУАЛЬНЕ СПІВВІДНОШЕННЯ.....	86
---	----

SECTION: MANAGEMENT AND PUBLIC ADMINISTRATION

Шипов Ю.О. ІНСТИТУЦІЙНІ АСПЕКТИ НАДАННЯ МЕДИКО-СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	90
--	----

SECTION: MEDICINE

Кравченко Ю.М., Гуров О.М., Антонов А.Г., Узбек Т.С. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ІМУНОГІСТОХІМІЧНИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЗАЖИТТЄВОГО УТВОРЕННЯ ТА ДАВНОСТІ СПРИЧИНЕННЯ МЕХАНІЧНИХ УШКОДЖЕНЬ.....	92
---	----

SECTION: MICROBIOLOGY AND ECOLOGY

Огілько С. ЗАБРУДНЕННЯ ПОВІТРЯ МІСТА КИЇВ ТВЕРДИМИ ЧАСТИНКАМИ (PM2.5) ЧЕРЕЗ ПОВІТРЯНІ АТАКИ.....	94
---	----

SECTION: MILITARY AFFAIR

Дідиченко В., Череп В.
СУБ'ЄКТИВІЗМ ОЦІНКИ БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА: ШЛЯХИ
ПОДОЛАННЯ..... 97

Меркотан Д.Ю.
ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИМОДАЛЬНОГО МАШИННОГО
НАВЧАННЯ У ВІЙСЬКОВІЙ СФЕРІ ТА МОЖЛИВІ НАПРЯМКИ
ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ..... 101

SECTION: PEDAGOGY, PHILOLOGY AND LINGUISTICS

Bobro N.
TEACHER AVATAR AS A KEY ELEMENT OF PERSONALIZED
LEARNING IN A DIGITAL UNIVERSITY..... 104

Холтобіна О.У.
ВИХОВАННЯ ГУМАНІЗМУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ..... 108

Abbasova S.
İNNOVASIYALI TƏLİMİN TƏŞKİLİ VƏ ƏHƏMİYYƏTİ
ORGANIZATION AND IMPORTANCE OF INNOVATIVE TEACHING 110

Rzayeva P.
THE MAIN TYPES OF EMOTIONAL STATES MOODS, AFFECTS,
PASSIONS..... 116

Jalə Hikmət qızı Qənbərli
İNGİLİS DİLİNİN İSPAN DİLİNƏ TƏSİRİ VƏ ANQLİSİZMLƏR..... 124

Aliyeva S.Mustafa
PRINCIPLES, METHODS, AND ORGANIZATION OF TEACHING
DESCRIPTIVE ACTIVITIES IN SIMULATION ENVIRONMENTS
(SIMU)..... 128

Chernyukh O.H.
STUDY OF THE STRUCTURE AND TRANSPORT FORMS OF
HEMOGLOBIN IN THE COURSE OF BIOORGANIC AND
BIOLOGICAL CHEMISTRY: THEORY AND PRACTICAL MEDICINE 133

Chernyukh O.H.

METHODOLOGICAL INSTRUCTIONS FOR ASSESSMENT OF ACID-BASE STATUS (ABS) INDICATORS OF VENOUS BLOOD IN THE PRACTICAL CLASS "RESPIRATORY FUNCTION OF BLOOD" USING THE DEVICE SIEMENS RAPID POINTS 500e..... 136

Havrylova I.

PEJORATIVER WORTSCHATZ ALS HÄUFIGES ELEMENT DES POLITISCHEN DISKURSES..... 138

Zabudko M., Pohodina M.

INNOVATIVE METHODS OF DEVELOPING CADETS' SPEECH SKILLS IN THE PROCESS OF ESP-TEACHING..... 141

Ніконов А.Ю., Іскоростенська О.В.

ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТОМАТОЛОГІЧНОГО НАПРЯМКУ НА КАФЕДРІ СТОМАТОЛОГІЇ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА..... 144

SECTION: PHYSICAL EDUCATION AND SPORT

Гета А.В.

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАВЛЕННЯ УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ..... 149

Atamanyuk S., Kirichanko O., Kubatko A.lina

RATIONAL NUTRITION AND DOSED PHYSICAL ACTIVITY AS OBESITY PREVENTION..... 153

Базиліук Д.С., Долженко Л.П.

ПРІОРИТЕТНІ ВИДИ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ТА УЧЕНИЦЬ 10–11 КЛАСІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ РІЗНОГО ТИПУ..... 157

SECTION: PHYSICS AND ASTRONOMY

Jalilova R.Q.

STUDY THE CLASS OF EXACT PARTICULAR SOLUTIONS FOR VISCOELASTIC MIXTURES..... 161

SECTION: POLITICS AND SOCIOLOGY

Bakhish Alasgarov Islam oglu

ECOLOGY AND GREEN TECHNOLOGIES: NEW PERSPECTIVES
FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT..... 166

Гирич З., Міррен А.

ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ДОВІРУ ДО ОНЛАЙН-МЕДІА В
УКРАЇНІ..... 170

SECTION: PSYCHOLOGY

Скляр О.

ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ У
ПРАЦІВНИКІВ ГУМАНІТАРНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ..... 173

Цімболинець В.О.

ПСИХОЛОГІЧНІ БАР'ЄРИ У СТОМАТОЛОГІЧНИХ ПАЦІЄНТІВ.
КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ У ВЗАЄМОДІЇ МІЖ
СТОМАТОЛОГОМ ТА ПАЦІЄНТОМ..... 178

Кондрук І.В.

РОЛЬ КОМАНДНОЇ РОБОТИ ТА ТИМБІЛДИНГУ В ДОСЯГНЕННІ
ОРГАНІЗАЦІЙНОГО УСПІХУ..... 183

Кононенко С.В.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ І
ВETERANІВ ВІЙНИ: МОДЕЛІ, ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РЕАБІЛІТАЦІЇ..... 185

SECTION: TECHNICAL SCIENCES

Молодцов Д.Е., Шевченко К.Л.

ПРОГНОЗУВАННЯ ВТРАТИ ТИСКУ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ
МЕХАНІЧНИХ ТУРНИКЕТІВ НА ОСНОВІ НЕЧІТКОЇ ОБРОБКИ
ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ..... 188

Boyko I., Pashinskiy V., Pashinska O.

RESEARCH OF MICROSTRUCTURE OF THE DEPOSITED
COMPOSITION 100X8+110G13..... 192

Тараненко І.М., Гагауз Ф.М.

АНАЛІЗ КОНСТРУКТИВНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ МЕТАЛ-
КОМПОЗИТНИХ ГЕТЕРОГЕННИХ З'ЄДНАНЬ З УРАХУВАННЯМ
ОСОБЛИВОСТЕЙ ЇХ ВИГОТОВЛЕННЯ..... 195

Філіпов І.О.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ІМЕРСИВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК
ВІРТУАЛЬНИХ ТА ДОПОВНЕНИХ СЕРЕДОВИЩ НА НАВЧАЛЬНІ
ДОСЯГНЕННЯ СТУДЕНТІВ..... 199

SECTION: TOURISM AND HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS

Сазонець І.Л., Гессен А.Є.

РОЛЬ ПУБЛІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ У ФОРМУВАННІ
ТУРИСТИЧНОГО ІМІДЖУ КРАЇНИ..... 201

Наjoyan R., Parazyan H.

OPPORTUNITIES AND CHALLENGEES FOR THE DEVELOPMENT
OF ADVENTUR TOURISM IN THE REPUBLIC OF ARMENIA..... 203

SECTION: ECONOMY

MANAGEMENT OF THE AGRICULTURAL AND FOOD SPHERE OF THE ECONOMY IN THE CONTEXT OF DIGITALISATION, TAKING INTO ACCOUNT INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL CHALLENGES

Panasenko Nataliia

Ph.D., Associate Professor

Department of Information Systems and Technologies

Poltava State Agrarian University, Ukraine

Modernizing the agri-food sphere in Ukraine increasingly entails a departure from traditional governance models. Current challenges – including European integration, economic digitalization, and climate adaptation – are driving the structural, institutional, and technological modernization of agricultural policy.

One of the key development vectors is a stimulus-based state policy focused on activating the internal potential of farming through youth-oriented initiatives, support for family farms, and transparent access to financial and administrative resources. Within this framework, a specialized development strategy targeting youth-led farms and the implementation of flexible financial tools (tax incentives, compensations, subsidies) are essential to ensure sectoral stability. Equally important is the harmonization of Ukrainian agricultural legislation with EU norms, particularly in taxation and labor relations. The State Agrarian Register (SAR) plays a vital role as a digital platform for registry and communication with farmers, enhancing the overall efficiency of public policy implementation.

German and French experience indicates that effective agricultural policy must go beyond fiscal or regulatory mechanisms and include clearly defined institutional tools for consulting, accounting, and preferential financing. Ukraine can adapt similar models through the SAR and targeted subsidies.

Another critical component is the digital infrastructure and data-driven solutions, which provide a foundation for efficient resource management, transparent administration, and reduced transaction costs. This includes automating farm registration, developing national geospatial data infrastructure, and deploying e-services in phytosanitary and veterinary domains. The integration of Big Data, Blockchain, and Computer Vision technologies facilitates accurate modeling, forecasting, and supply chain traceability.

International best practices (e.g., Lower Saxony) show that digitalization is a systemic component of agricultural policy. Implementing such innovations in pilot territorial communities in Ukraine would enable testing new governance models.

To ensure a deeper understanding of the specifics of agri-food policy in different countries, it is advisable to conduct a comparative analysis of approaches to managing the agricultural sphere in Germany, France and Ukraine. Such an analysis allows us to identify the strengths of European models that can be adapted to Ukrainian conditions, as well as to outline key differences in strategic planning, institutional architecture and the level of digitalisation. Comparative characteristics of the agricultural policies of these countries are presented in Table 1.

Table 1. Comparative characteristics of agri-food policy

Criterion / Country	Germany	France	Ukraine
Governance Model	Federal, decentralized system with active participation of federal states	Centralized system with strong influence of the Ministry of Agriculture and involvement of regions	Centralized model, limited regional involvement, fragmented strategic planning
Agricultural Policy Focus	Greening, biodiversity, climate goals, digitalization	Support for high-value sectors, processing, local production, export	Survival and stabilization under crisis conditions, food security, selective sectoral development (orchards, livestock, greenhouses)
Targeted Farmer Support	Support for small and medium farms, “green” subsidies, digital grants	Subsidy system reoriented towards farmers, modernization subsidies	Per-hectare subsidies for farms up to 120 ha, business start-up grants, crop loss compensations
Agri-digitalization	Extensive use of precision farming, sensor technologies, satellite monitoring	Digital product traceability, online services, support for AgTech start-ups	Introduction of digital registries, Diia portal, Agrarian Register, but low ICT integration at the local level
Environmental Priorities	“Farm to Fork” strategy, fertilizer reduction, carbon footprint, organic production	Bioeconomy, agroecological zones, biodiversity conservation subsidies	Initial steps toward greening, lack of consistent climate change and carbon footprint policy
Strategic Planning Tools	Unified CAP strategic plan, regional strategies, impact assessments	PNDAR strategy, agricultural chambers, participation of farmers' associations	National Economic Strategy 2030 (formal framework), absence of a unified agricultural policy code
Stakeholder Engagement	Active participation of regions, research institutions, farmers' unions	Developed advisory system, consultations with sectoral organizations	Lack of consistent engagement with farmers, advisory services still emerging
Adaptation Potential for Ukraine	High – in digitalization, environmental certification, precision agriculture	High – in support of small producers, grant programs, advisory systems	Requires institutional enhancement, greater policy coherence and transparency

Developing financial and material support tools – including credit facilities, agri-insurance, and infrastructure projects – will improve access to resources. The

introduction of special credit lines, including those backed by land lease rights, opens new investment opportunities. France's multichannel financing model involving the state, development banks, and insurance companies under a unified strategy can be adapted in Ukraine via a public-private agro-financial ecosystem.

Special attention should be paid to supporting specialised production, such as organic farming, viticulture, horticulture and the production of high-margin crops. Focusing on these sectors will ensure high added value, export potential and environmental sustainability. Ukraine should also focus its efforts on reviving the livestock and beekeeping sectors, which are important for the formation of sustainable rural communities. German experience shows that the effectiveness of specialised production depends on the concentration of resources within regional clusters that take into account the natural and climatic characteristics of the territories.

Germany is oriented towards a decentralized governance model, sustainable development, and the digital transformation of agriculture. Considerable attention is devoted to farmer advisory services, precision farming, and the support of environmentally friendly practices [1, 2]. France serves as an example of a country with active governmental involvement in agriculture, particularly in terms of financing and ecological modernization. Its agricultural policy combines centralized planning with a high degree of regional agri-autonomy [3].

Overall, Ukraine's agri-food modernization should proceed through a comprehensive transformation involving digitalization, specialized production, financial-advisory infrastructure, education support, and enhanced farmer representation. Successful foreign models confirm the effectiveness of multi-level policies based on synergy between regulation, digital tools, educational platforms, and entrepreneurship. Establishing a public-private agri-ecosystem covering the full product lifecycle – from production to export will underpin a transition to a high-tech, sustainable, and competitive agri-food model.

Key recommendations for Ukraine:

- Implement a unified strategic planning system for agri-food policy;
- Adapt EU greening approaches with emphasis on regional ecosystems and food security;
- Expand digital support tools for farmers, including open data, geoanalytics, and e-services;
- Stimulate AgTech development and ensure digital sovereignty via national platforms like Gaia-X;
- Develop monitoring and adaptive management systems for agricultural interventions.

References

1. Fielke, S., Taylor, B., and Jakku, E. (2020). Digitalisation of agricultural knowledge and advice networks: a state-of-the-art review. *Agricultural Systems*. Vol. 180. DOI: 10.1016/j.agsy.2019.102763
2. Carolan, M., (2018). "Smart" farming techniques as political ontology: access, sovereignty and the performance of neoliberal and not-so-neoliberal worlds. *Sociol Rural*. Vol. 58 (4), 745-764. DOI: <https://doi.org/10.1111/soru.12202>

3. Batini, N. (2019). Macroeconomic Gains from Reforming the Agri-Food Sector: The Case of France. International Monetary Fund. Vol. 041, 35. DOI: <https://doi.org/10.5089/9781484397961.001>

РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОГО КЛАСТЕРУ У КАРПАТАХ ЯК ЧИННИК ТРАНСКОРДОННОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Гоблик Владислав Володимирович
магістр, приватний підприємець

Туризм у Карпатському регіоні України має значний потенціал для сталого розвитку. Одним із перспективних шляхів активізації туристичної активності та підвищення конкурентоспроможності регіону є створення туристичних кластерів.

Карпати – один з найперспективніших туристичних регіонів України, туристичний потенціал якого формується за рахунок історичних та архітектурних пам'ятників, релігійних споруд, пам'яток культури і мистецтва, наявності традиційних народних промислів та ремесел [1]. У зв'язку з посиленням конкуренції на ринку туристичних послуг та потребою сталого розвитку, актуальною є ідея створення туристичних кластерів – об'єднань, які дозволяють ефективно поєднувати інфраструктурні, природні та людські ресурси для досягнення синергії [2]. З огляду на стратегічну важливість Карпатського регіону для розвитку не лише національної, але й міжнародної економічної взаємодії, актуальним є вивчення створення кластерів туризму, що враховують як внутрішньорегіональні ресурси, так і можливості зовнішньої кооперації. Участь Карпатського регіону в міжнародних проектах (наприклад, Програма транскордонного співробітництва Україна–Польща–Словаччина–Угорщина) відкриває нові можливості для кластеризації. Туризм у цьому випадку виступає не лише як інструмент економічного розвитку, але й як засіб міжкультурного діалогу, євроінтеграції, збереження природної та культурної спадщини. Саме тому дослідження кластеризації туризму в Карпатах через призму міжнародних економічних відносин є своєчасним і практично орієнтованим.

Туристичний кластер – це географічна концентрація взаємопов'язаних підприємств, туристичних об'єктів, інфраструктури, навчальних закладів, органів місцевої влади та громадських організацій, що співпрацюють задля створення конкурентної туристичної продукції. Його головна перевага – кооперація замість конкуренції, яка дозволяє досягти ефективного використання ресурсів та підвищення якості послуг. Найбільш перспективним розглядається можливість формування туристичного кластеру на основі поєднання відомих туристичних локацій – Буковель – найбільший гірськолижний курорт в Україні з розвиненою інфраструктурою, високим рівнем інвестицій та привабливістю для зовнішніх туристів. Його роль у кластері полягає у формуванні інвестиційного ядра – Драгобрат – найвисокогірніший